

СКЛАДОВІ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ЗВО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі визначено, що джерелами підготовки інноваційної діяльності є питання розвитку особистості, професійної орієнтації, професійної освіти, зростання та самовиховання професійної автономії викладача. Виділено складові інноваційної компетентності сучасного викладача ЗВО та чинники, які впливають на її розвиток.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційна компетентність педагога.

Abstract

The article identifies that the sources of preparation for innovation are issues of personal development, vocational guidance, vocational education, growth and self-education, professional autonomy of the teacher. The components of the innovative competence of a modern teacher of freelance education and the factors influencing its development are highlighted.

Key words: innovation, innovative activity, innovative competence of a teacher.

Вступ

Сьогодні освіта стоїть перед альтернативою: відчай чи рішучість, підніматися по сходинках останнього потяга та прискоритися до нового світу високотехнологічного, інноваційного та розвинутого, або залишатися на технологічній платформі позаду.

Для того, щоб було розпочато процес так званого інноваційного розвитку педагогічної системи, діяльності, потрібно розвивати підходи та удосконалювати процеси викладання. Саме компетентність викладача зумовлює важливу роль у освітньому процесі. Для навчання висококваліфікованих фахівців, які в майбутньому мають виконувати ту або іншу важливу роботу, потрібні правильні інноваційні педагогічні підходи, які дадуть змогу по максимуму покращити освітній процес і підвищити якість навчання.

Мета роботи – визначити основні складові інноваційної компетентності сучасного викладача ЗВО та визначити чинники, що впливають на її розвиток.

Результат дослідження

Основною і важливою якістю педагога є умови успішності його як професіонала та готовність до інноваційної діяльності.

Джерелами підготовки інноваційної діяльності є питання розвитку особистості, професійної орієнтації, професійної освіти, зростання та самовиховання, професійної автономії викладача. Підготовка до інноваційної педагогічної діяльності формується в педагогічній практиці, акумулюючи все накопичене в теорії та вищій школі [1].

На жаль, не зважаючи на розвиток технологій та різних гаджетів, традиційна освіта залишається більш непорушною та неспроможною із застарілими підходами та педагогами які зациклилися на напрацьованому роками матеріалі, через що неспроможна сформування активно мобільних випускників, що могли самостійно та незалежно приймати обґрунтовані рішення та швидко реагувати і перекваліфіковуватись відносно існуючим потребам на ринках праці та самостійно розвиватися у світі.

Саме тому, в Україні, конче необхідні інноваційно компетентні викладачі, педагоги, які можуть застосувати найбільш раціональні підходи в освітній діяльності. Питання про

інноваційні процеси розглядаються в роботах багатьох дослідників. І різні підходи і технології не є таємницею та існують у загальному доступі. Потрібно реалізувати та вирішити низку проблематичних моментів та задач. Під час процесу модернізації освіти за допомогою засвоєння інновацій, процеси можуть проходити стадії:

- виявлення потреб у зміні (виявлення проблеми);
- розробки ідеї вирішення проблеми;
- розробки способу вирішення проблеми (нововведення);
- апробації і експертизи нововведення;
- засвоєння нововведення;
- інституалізації нововведення.

Зважаючи на перераховані стадії, можна побудувати схематично структуру інноваційного процесу в галузі вищої освіти.

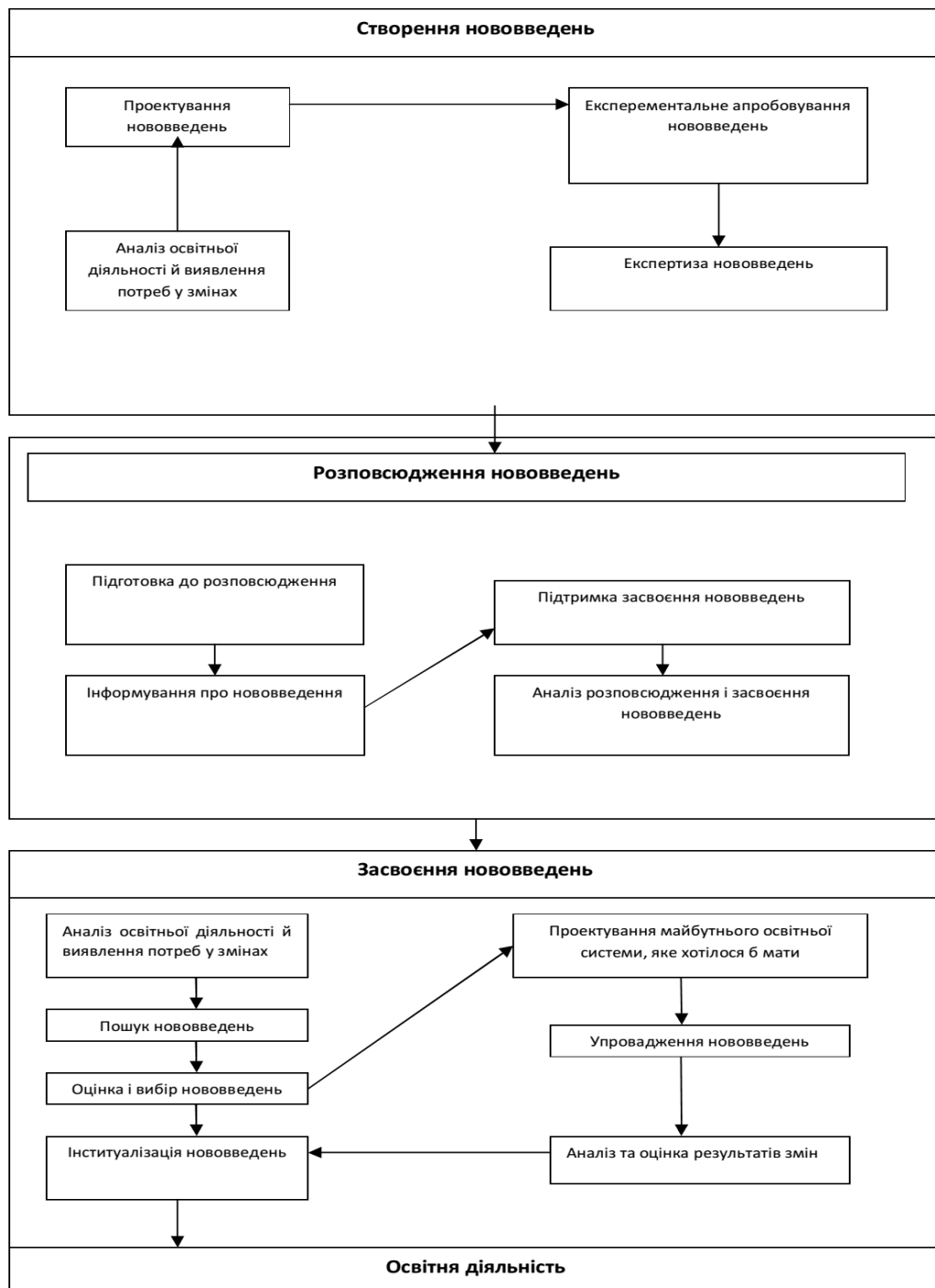

Рис. 1 – Структура інноваційного процесу в галузі вищої освіти

Процес впровадження інновацій конче необхідний, але для новизни і активної діяльності педагога потрібна певна складова. Інноваційна компетентність суб'єкта, за В. Поздняковим, характеризується не менш як двома складовими:

- інноваційним баченням основних одиниць, що прийняті у цій сфері діяльності;
- здатністю до продуктивної відповідно до мети зміни елементів інноваційної діяльності та об'єкта загалом [2].

Як вважають науковці О. Євдокімова та Н. Алексеєнко [3], інноваційна компетентність фахівця є тією обов'язковою компетенцією, без наявності якої унеможливується ефективно виконання професійної діяльності особистістю, оскільки потребує від неї готовності до змін у зв'язку з постійними нововведеннями та модернізаціями, що відбуваються в суспільстві.

Зміст інноваційної компетентності вчителя І. Дичківська [4] розкриває через інтегрування мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечують ефективність використання нових педагогічних технологій. Л. Петриченко [5] у своїх наукових доробках розширює це визначення, вважаючи, що всі компоненти інноваційної компетентності мають забезпечувати здійснення педагогом усіх етапів інноваційної діяльності.

На нашу думку, компонентами інноваційної компетентності викладача є:

- аксіологічна-мотивація;
- процесуальна-діяльність;
- дослідницька-рефлексія;
- творчий підхід;
- організаційна-впроваджувальна діяльність.

Розробка та реалізація способів розв'язання проблем – є нічим іншим як проектування нововведення. Розроблене або перейняте нововведення має пройти експериментальну апробацію, свого роду застосування на практиці в освітньому процесі ЗВО, в результаті якої після отриманих результатів в нього можуть бути внесені корективи. Використання нововведення підвищує освітню діяльність і розвиток як студентів, так і педагога.

На розвиток на інноваційної компетентності викладача ЗВО впливають певні чинники. До них ми відносимо шире прагнення викладачів до постійного самовдосконалення в професійній діяльності, їх бажання розвиватися самим і спрямовувати до саморозвитку студентів. Це дасть можливість мотивовано долати антиінноваційні бар'єри, підвищувати культуру управління освітнім процесом, ефективно впроваджувати інновації, вибираючи їх під конкретну дисципліну.

ВИСНОВКИ

Інноваційна діяльність викладача слугує ключем для покращення результатів навчання студентів. Якість освіти на пряму залежить від різних навчальних технологій і організації освітнього процесу. Таким чином, інноваційна компетентність викладача ЗВО спрямовується на розвиток творчих здібностей, бачення нових шляхів розв'язання проблем, відкриття нових можливостей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційнометодичний збірник Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОШПО, 2006. –124 с.
2. Інноваційні технології в освітньому процесі : монографія [Електронний ресурс] / І. В. Хом'юк, В. А. Петрук, О. А. Голюк та ін.– Вінниця : ВНТУ, 2020. – 88 с.
3. Євдокімова О.О., Алексеєнко Н.В. Інноваційна компетентність як професійно важлива риса сучасного фахівця. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2445>
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
5. Петриченко Л.О. Концептуальні підходи до формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності/ Л.О.Петриченко //Теорія та методика навчання та виховання. – № 8. – 2008. С. 131–142.

Басістий Віталій Олександрович, аспірант, Вінницький національний технічний університет, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, E-mail: vital.bass1@gmail.com.

Хом'юк Ірина Володимирівна– д. пед. н., професор, професор кафедри вищої математики, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikiravvh@gmail.com

Bassist Vitaliy Oleksandrovych, graduate student, Vinnytsia National Technical University, Faculty of Heat Power Engineering and Gas Supply, E-mail: vital.bass1@gmail.com.

Khomyuk Irina V.– Doctor of Science (Ped.), Professor of Higher Mathematics Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vikiraivh@gmail.com